

**Česká školní inspekce
Zlínský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIZ-310/20-Z

Název	Rodinné centrum Kroměříž, z.s. a Středisko výchovné péče
Sídlo	Kollárova 658/13, 767 01 Kroměříž
E-mail	rckm@rckm.cz
IČ	04412672
Identifikátor	691013365
Právní forma	Spolek
Zastupující	Bc. Eliška Petruchová
Zřizovatel	Rodinné centrum Kroměříž, z.s. a Středisko výchovné péče
Místo inspekční činnosti	Kollárova 658/13, 767 01 Kroměříž
Termín inspekční činnosti	9. 3. 2020 – 10. 3. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků poskytovaného vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro středisko výchovné péče podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Inspekční činnost byla vykonána podle § 174 odst. 7 školského zákona pro účely přiznání dotací podle zvláštního právního předpisu, na základě žádosti právnické osoby, která vykonává činnost školského zařízení.

Charakteristika

Rodinné centrum Kroměříž, z.s. a Středisko výchovné péče (dále středisko) poskytuje preventivně výchovnou péči formou celodenních služeb. Středisko je koedukované zařízení pro klienty s rizikem rozvoje poruchy chování nebo s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v osobnostně sociálním vývoji, případně zletilým osobám do ukončení přípravy na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let. Středisko se specializuje na poskytování odborné péče žákům 1. a 2. stupně základní školy.

Cílovou skupinou střediska pro poskytování služeb celodenní péče jsou převážně klienti z oblasti Kroměřížska. Péče o klienty je realizována v průběhu školního roku v době od 7:45 do 16.30 hod.

Evidenční stav k termínu inspekční činnosti byl 8 klientů v celodenní péči (jedna výchovná skupina). Od začátku činnosti v září 2019 poskytlo středisko ucelenou péči 24 klientům. Do střediska byli přijati na základě smlouvy o poskytování služeb celodenního oddělení, včetně plnění povinné školní docházky. Stravování klientů je smluvně zajištěno u poskytovatele stravovacích služeb.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od zahájení činnosti střediska 1. září 2019 ředitelka usiluje o naplňování své koncepce, která je zaměřená na klienty, pro které je ambulantní péče nedostačující. Akcentuje poskytování preventivní výchovné péče a předcházení vzniku a rozvoji negativních projevů klientů s problémovým chováním ve škole, doma a ve vrstevnických skupinách. Na základě zpracované komplexní diagnostiky klienta externí ambulancí, poskytuje středisko následnou cílenou reedukační a psychoterapeutickou péči, a také školní výuku v rozsahu předepsaném kmenovými školami klientů. Smysl a cíl střediska se ředitelce daří postupně naplňovat.

Vize poskytovaných služeb je realizovaná prostřednictvím školního vzdělávacího programu. S klienty jsou jeho cíle naplňovány převážně prostřednictvím individuálních výchovných plánů a týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti, které jsou obsahově rozmanité. Výchovná skupina je otevřená, 8 – týdenní programová nabídka umožňuje okamžitý vstup nového klienta do programu. Toto organizační uspořádání umožňuje středisku pružně reagovat na aktuální potřeby zákonných zástupců klientů. Zpracované standardy kvality péče (obsah, metodiky, způsoby ověřování) má středisko správně definované a vhodně nastavené. Předložené dokumenty podávaly reálné informace o činnosti střediska, podporovaly funkční organizování vzdělávacího procesu.

Při řízení střediska ředitelka vhodně delegovala některé kompetence na svoji zástupkyni. Pracovníci jsou v každodenním úzkém osobním kontaktu, denně se vzájemně informují, funkční týmová spolupráce je založená na jejich vysoké pracovní motivaci. Vnitřní informovanost zaměstnanců je založena také na pravidelných poradách. Pozitivně lze hodnotit mimo jiné návštěvy jiných středisek k obohacení a inspiraci vlastní práce.

Vyhodnocení práce s klienty je prováděno průběžně z důrazem na dosahování cílů stanovených individuálním výchovným plánem. Každý klient, který je v péči střediska má svoji osobní složku, do které zapisují speciální pedagog a psycholog záznamy o probíhající

terapeutické práci. Zápisy jsou přehledné a mají potřebnou vypovídací hodnotu. Odborná péče je zaměřena nejen na řešení osobnostní problematiky klientů, ale také na úroveň jejich školních schopností a dovedností. Způsoby práce s klientem jsou uvedeny v jeho individuálním výchovném plánu a vycházejí z jeho individuálních potřeb.

Kontrolní a hospitační činnost vedení provádělo plánovitě, pedagogům poskytovalo prokazatelnou zpětnou vazbu. Začínajícím pedagogům bez zkušenosti se vzděláváním s klienty s poruchami chování vedení střediska poskytuje pedagogickou podporu. Nastavený systém vytváří předpoklady pro jednotné působení při řešení, přijímání a realizaci následných opatření. Při zajišťování školní výuky klientů však využívané vnitřní nástroje zjišťování kvality poskytovaného vzdělávání nebyly zcela efektivní.

Plně kvalifikovaný pedagogický sbor ve středisku tvoří kromě vedení speciální pedagog, vychovatel, psycholog a asistent pedagoga. V průběhu školního roku již došlo k jeho částečné obměně, sbor zatím není stabilizovaný. V případě chybějícího zaměstnance má vedení zajištěnou adekvátní kvalifikovanou náhradu, což je vzhledem k nízké zastupitelnosti jednotlivých pedagogů zásadní. Etopedická péče se prolíná dopoledními i odpoledními službami podle potřeb klientů a jejich zákonných zástupců, je jim věnována odborná individuální i skupinová péče. Psychologická péče (poradenství a terapie) je zajištěna převážně v odpoledních hodinách 2x týdně. Vedení střediska i pedagogové vytvářejí v zařízení pozitivní klima, které se projevuje zejména v dobrých prosociálních vztazích mezi pedagogy.

Nastavený systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z aktuálních potřeb zařízení, zohledňuje také osobní zájem pedagogů. Četnost jednotlivých vzdělávacích aktivit zaměřených na prohlubování a rozšíření jejich znalostí a dovedností odpovídá délce fungování střediska. V rámci evaluačního procesu již středisko zavedlo pravidelné supervizní setkávání pedagogického sboru vedené externím pracovníkem.

Pro svou činnost využívá středisko prostory v zrekonstruované budově v centru města. Interiér působí čistě, esteticky, skýtá vhodné zázemí pro práci s klienty i s jejich zákonnými zástupci. K pohybovým a volnočasovým aktivitám slouží přilehlá a herními prvky vybavená zahrada. Vedení je úspěšné v získávání mimorozpočtových zdrojů většinou formou sponzorských darů a grantů, bez nichž by materiální vybavení (nábytek, učební pomůcky) vzhledem k zatím poskytnuté dotaci ze státního rozpočtu nebylo možné pořídit. Prostorové, materiální i finanční podmínky v dostatečné míře umožňují činnost střediska.

Bezpečnosti, ochraně zdraví i psychické pohodě klientů věnuje středisko náležitou pozornost. Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví jsou stanovena ve vnitřním řádu a dalších interních směrnících. Vstup do budovy je zabezpečen proti vstupu cizích osob zabezpečovacím kamerovým systémem a zvonkem na dálkové ovládání, zaměstnanci mají přehled o osobách, které vstupují do zařízení. Preventivní mechanismy jsou nastaveny adekvátně vzhledem k počtu osob, které středisko navštěvují.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání klientů střediska bylo realizováno podle individuálních vzdělávacích plánů kmenových škol klientů v návaznosti na jejich potřeby a cíle stanovené v individuálních výchovných plánech střediska výchovné péče a na nich navazujících plánech střediska poskytující celodenní služby. Doporučení školských poradenských zařízení při vzdělávání klientů se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogové střediska (klíčový pracovník) zohledňovali, v individuálním případě však tento dokument nebyl k výše uvedeným cílům od zákonných zástupců k dispozici.

Sledované hodiny byly vyučujícím dobře připravené a realizované jen zčásti. S ohledem na složení třídy a individuální vzdělávací potřeby klientů nebyla dostatečná diferenciací úkolů. Klienti řešili stejné úkoly (třebaže byli z různých ročníků). Učitel je v průběhu vzdělávání povzbuzoval, poskytoval individuální podporu, přihlížel k jejich speciálním vzdělávacím potřebám. Zařazování aktivizujících metod či střídání činností nebylo časté, využívání názorných pomůcek (mapa v hodině zeměpisu) bylo pro část klientů neefektivní. Vzájemná komunikace mezi učitelem, asistentem pedagoga a klienty byla partnerská, většinou respektující. Pedagogovi se však nedařilo dostatečně vést některé klienty k dodržování nastavených pravidel (okamžitá zpětná vazba, vyžadování dohodnutých pravidel). Smysluplnost vzdělávacího cíle byla klientům přiblížena na příkladech využití učiva v praktickém životě a na základě mezipředmětových vztahů. Efektivní práce s chybou napomáhala zvyšování vnitřní motivace k učení a kompetenci k řešení problémů. Pozitivní průběžné slovní hodnocení motivovalo klienty k aktivitě ve vzdělávání. V závěru hodiny se dařilo krátce shrnout probrané učivo a zhodnotit průběh hodiny. Navazující komunita po dopoledním vyučování poskytovala klientům vhodný prostor pro sebehodnocení, hodnocení spolužáků i proběhlých činností. Z hlediska psychohygienických požadavků však byla nevhodně zařazena bezprostředně po skončení poslední vyučování hodiny, její účinnost byla limitována nesoustředěností klientů.

Velice zdařilá a efektivní byla skupinová práce vychovatelky – speciálního pedagoga a psychologu, při které byl kladen důraz na průběžné zapojení všech přítomných klientů do aktivit a důsledné dodržování nastavených pravidel a hranic. Jasná, srozumitelná a strukturovaná zpětná vazba k předešlému nevhodnému chování některých klientů při stravování byla pro klienty přínosná. Obsahová náplň společného sezení (konflikt a jeho řešení) byla pro klienty motivační. Přítomní pedagogové empaticky vedli klienty k vlastní analýze příčin vzniku problému i k možnostem jejich řešení např. vzájemné konflikty. Klienti byli podněcováni k zaujímání vlastních postojů či respektování odlišných stanovisek. Pedagogové s klienty prováděli nácvik (řešení konfliktů, zvládání náročných životních situací, vytváření vhodných vzorců chování, modelové vytváření situací). Komunikace s klienty byla přirozená, ti neměli obavu se emotivně vyjadřovat. Při překračování dohodnutých pravidel však byli bezprostředně a vhodně korigováni. Vzhledem k problémům klientů především v oblasti volných vlastností, pozornosti, emocionality a negativních projevů v chování byl uplatňovaný přístup v průběhu individuálních i skupinových činností velmi efektivní.

Pozitivní dopad na účinnost poskytované péče má také průběžná spolupráce střediska s kmenovými školami klientů. V průběhu celodenního programu se mohou klienti jedenkrát týdně účastnit výuky, což je pro ně motivační a významné pro udržení kontaktu s původním školním prostředím i pro poskytování zpětné vazby na průběh výuky ve středisku pro samotné učitele.

Hodnocení výsledků vzdělávání

SVP ve stávající podobě existuje krátkou dobu, proto lze výsledky vzdělávání střediska hodnotit pouze částečně. Poskytovaná celodenní péče je založena na spolupráci a vzájemné komunikaci všech odborných pedagogických pracovníků v zařízení, s cílem napomoci návratu klientů do přirozeného prostředí. Plnění minimálního preventivního programu, který je také cíleně nastaven na podporu jejich odolnosti vůči sociálně rizikovým jevům, se daří naplňovat adekvátně vůči specifikům jednotlivých dětí. Program psychologické, etopedické a pedagogické podpory je provázán s komunitním systémem hodnocení. Individuální a skupinové programy kladně ovlivňují výchovně-vzdělávací proces. Nabízené aktivity a terapie jsou účinné, pro klienty motivační. Pedagogové znají individuální edukační cíle jednotlivých klientů. Vedou systematicky záznamy o jejich plnění a pravidelně je vyhodnocují s přijetím účinných opatření. Odborní pracovníci také formou interní supervize vyhodnocují efektivitu výchovně-vzdělávacích metod a postupů u jednotlivých klientů. Rozhodující úlohu má klíčový pracovník, který v průběhu programu komunikuje s rodiči, ostatními pracovníky ve středisku, kmenovou školou i ostatními spolupracujícími institucemi (OSPOD), poskytuje klientovi podporu. V průběhu péče mají klienti možnost se účastnit rozmanitých akcí, výletů, exkurzí, návštěv ve městě a okolí.

Hodnocení klienta je prováděno denně. Pedagogové využívají žákovských knížek i denního slovního hodnocení, které je vedeno v písemné podobě. Také poskytované terapie, jejichž obsah či uplatňované metody a formy práce na tzv. reflexních skupinách vhodně odrážejí aktuální psychické nastavení klientů, využívají hodnocení klienta jako svůj podstatný prvek.

K nastavení vhodných a účinných postupů, ale také k získání validní zpětné vazby o kvalitě poskytovaných služeb využívá středisko spolupráce se zákonnými zástupci klientů i v rámci rodinných konzultací. Spolupráce s jejich rodinami v rámci pravidelných terapeutických sezení, případových konferencí nebo tzv. kulatých stolů zvyšuje kvalitu komplexní preventivní péče. Právě důraz na propojenost péče o klienta se zákonnými zástupci a střediskem, jejich pravidelná a úzká spolupráce zvyšuje efektivitu výchovně vzdělávací činnosti.

Další vývoj úspěšnosti svých klientů zařízení sleduje prostřednictvím pracovníků OSPOD nebo spoluprací s místně příslušným ambulantním střediskem výchovné péče. Svou činnost středisko prezentuje na svých webových stránkách.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Školské zařízení zahájilo svoji činnost v září 2019. Od té doby je kapacita výchovné skupiny celodenní péče o klienty průběžně naplňována. Pedagogický sbor je plně kvalifikovaný, postupně se stabilizuje. Vedení školského zařízení se podařilo zajistit vhodné materiální podmínky pro svoji činnost, prostory jsou čisté a estetické. V rámci evaluačního procesu již středisko zavedlo supervize vedené externím pracovníkem.

Silné stránky

- Školskému zařízení se daří průběžně získávat významné finanční prostředky pomocí sponzorských darů, které pak efektivně využívá ke zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání klientů.

- Individuální a skupinové činnosti vhodně utvářely náhled dětí na jejich zodpovědnost za své chování v rámci resocializačního procesu.
- Pravidelná spolupráce se zákonnými zástupci klientů a participujícími partnery (základní školy, OSPOD apod.) zvyšuje efektivitu výchovně vzdělávací činnosti.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Hospitační činnost vedení nevedla dostatečně ke zvýšení kvality výchovně vzdělávacího procesu. Nedostatky se negativně projevíly v kvalitě dopoledního vzdělávání klientů.
- Uplatňované postupy a strategie ve výuce nebyly efektivní, motivace a aktivizace klientů v průběhu výuky byla nízká, klienty se nedařilo dostatečně vést k dodržování nastavených pravidel.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zefektivnit řídicí, kontrolní a hospitační činnost, poskytovat pedagogům kvalitní zpětnou vazbu a důsledně ověřovat účinnost přijatých opatření.
- Vhodně zvolenými metodami a formami práce podporovat rozvoj všech klíčových kompetencí klientů a cíleně diferencovat vzdělávací nabídku podle jejich schopností a potřeb.
- Důsledně vyžadovat od zákonných zástupců dokumenty nutné ke konkretizaci cílů stanovených v individuálních výchovných plánech.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školského zařízení dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Zlínský inspektorát, Zarámí 88, P. O. Box 125, 760 01 Zlín, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.z@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Stanovy spolku Rodinné centrum Kroměříž, z. s. a Středisko výchovné péče ze dne 7. 11. 2018
2. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o zápisu do rejstříku školských právnických osob, čj. MSMT-2436/2019-2 ze dne 18. 3. 2019
3. Školní vzdělávací program Střediska výchovné péče s platností od 1. 9. 2019
4. Vzdělávací koncepce ředitelky střediska výchovné péče ze dne 6. 11. 2018
5. Vnitřní řád Střediska výchovné péče s platností od 1. 9. 2019
6. Zápisy z porad, školní rok 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
7. Zápisy z rodičovských setkání, školní rok 2019/2020 k termínu inspekční činnosti
8. Organizační řád s účinností od 1. 9. 2019
9. Personální dokumentace zaměstnanců – aktuální stav k termínu inspekční činnosti
10. Evidence klientů, školní rok 2019/2020
11. Osobní dokumentace klientů, školní rok 2019/2020
12. Minimální preventivní program z 1. 9. 2019
13. Smlouvy o poskytování služeb celodenního oddělení, školní rok 2019/2020 (vzorek)
14. Dohoda o spolupráci se školou při poskytování služeb celodenní péče, školní rok 2019/2020
15. Záznamy z jednání/ konzultace, školní rok 2019/2020 (vzorek)
16. Individuální výchovné plány, školní rok 2019/2020
17. Individuální vzdělávací plány klientů celodenního pobytu, školní rok 2019/2020
18. Týdenní plány práce, školní rok 2019/2020 ke dni inspekční činnosti
19. Třídní knihy, školní rok 2019/2020
20. Záznamy z denního hodnocení chování klienta

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Zlínský inspektorát, Zarámí 88, P. O. Box 125, 760 01 Zlín, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.z@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Pavel Schönwälder v. r.

Ing. Marcela Matušincová, kontrolní pracovnice

Ing. Marcela Matušincová v. r.

Ve Zlíně dne 23. 3. 2020

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Bc. Eliška Petruchová ,
ředitelka školského zařízení

Bc. Eliška Petruchová v. r.

V Kroměříži dne 26. 3. 2020